ผลกระทบของเหล็กปลอกต่อกำลัง ของเสาคอนกรีตเสริมเหล็ก

ชัย จาตุรพิทักษ์กุล¹ ไกรวุฒิ เกียรติโกมล² สมชาย ชูชีพสกุล³ และ เอนก ศิริพานิชกร⁴ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาผลกระทบของเหล็กปลอกเดี่ยวต่อการรับน้ำหนักของเสา สั้นคอนกรีตเสริมเหล็กภายใต้การรับน้ำหนักตรงศูนย์และน้ำหนักเยื้องศูนย์ เมื่อทำการเสริม ที่ระยะห่างต่าง ๆ กัน โดยทดสอบเสาคอนกรีตเสริมเหล็กจำนวน 48 ต้น แต่ละต้นมีขนาด หน้าตัด 20×30 ซม. สูง 120 ซม. เสริมเหล็กยืนขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 12 มม. จำนวน 6 เส้น แบ่งตัวอย่างเสาออกเป็น 4 กลุ่มแต่ละกลุ่มมีตัวอย่างเสา 12 ต้น คือ กลุ่มที่ไม่เสริม เหล็กปลอก, กลุ่มที่เสริมเหล็กปลอกที่ระยะห่างกัน 5 ซม., 10 ซม., และ 20 ซม. ตามลำดับ เหล็กปลอกที่ใช้มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 6 มม. แต่ละกลุ่มแบ่งการทดสอบออกเป็น 4 กรณี คือ กรณีที่น้ำหนักกดตรงศูนย์กลางเสา, กรณีที่น้ำหนักกดเยื้องศูนย์กลางเสา 3 ซม., 6 ซม., และ 9 ซม. ตามลำดับ โดยแต่ละกรณีใช้เสาจำนวน 3 ต้น

ผลการทดสอบพบว่า การเสริมเหล็กปลอกทำให้เสารับน้ำหนักได้สูงขึ้นมากกว่า กรณีที่ไม่เสริมเหล็กปลอก ในกรณีที่เสารับน้ำหนักเยื้องศูนย์พบว่า เสาที่เสริมเหล็กปลอก มากกว่าจะรับน้ำหนักกดประลัยได้สูงกว่า นอกจากนี้ยังมีความเหนียวสูงกว่า คือมีระยะโก่ง ที่มากกว่าเมื่อเสารับน้ำหนักที่จุดวิบัติ การวิบัติของเสาที่ไม่เสริมเหล็กปลอกจะเกิดขึ้นใน ลักษณะทันทีทันใด ขณะที่เสาที่เสริมเหล็กปลอกจะมีการแตกร้าวที่ผิวเสาให้เห็นก่อนที่เสาจะ ค่อย ๆ วิบัติ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

³ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

Effect of Confinement on Strength of Reinforced Concrete Columns

Chai Jaturapitakkul¹ Kraiwood Kiattikomol² Somchai Chucheepsakul³ and Anek Siripanichgorn⁴

King Mongkut's Institute of Technology Thonburi

Abstract

The objective of this study is to investigate the effect of confinement on the strength of concrete columns subjected to eccentric load when using different spacing of tied reinforcement. A total number of 48 reinforced concrete columns was tested. Each column has a cross sectional area of 20×30 cm with a height of 120 cm and is reinforced with 6 main bars with a diameter of 12 mm. The samples of columns were divided into 4 groups and each group had 12 columns. The first group was the columns without any confinement, the rests were the columns with confinement provided by tied bars having a diameter of 6 mm. The second, third, and fourth groups were the columns with a spacing of tied bars of 5 cm, 10 cm, and 20 cm, respectively. Each group was tested in 4 cases, having load eccentricity of 0, 3, 6, and 9 cm, respectively, from the centroid of the column. Three columns were tested for each case.

The results showed that the columns with tied bar resisted higher load than the one without any tied bar. It was found that the columns with heavy confinement gave higher compressive loads and larger lateral deflections as compared with the columns of less confinement. For columns without any confinement, the failure occurred suddenly when the columns reached their ultimate loads. In contrary to the columns with confinement, cracks were observed at the covering of the columns, then spalling **occured**, after that the columns failed slowly.

¹Assistant Professor, Department of Civil Engineering

² Associate Professor, Department of Civil Engineering

³ Associate Professor, Department of Civil Engineering

⁴ Assistant Professor, Department of Civil Engineering

บทน้ำ

เสา คือองค์อาคารที่มีสัดส่วนค่าความสูงต่อส่วนแคบที่สุดของหน้าตัดมากกว่าหรือ เท่ากับสาม และองค์อาคารนี้ออกแบบเพื่อรับแรงอัดตามแนวแกนเป็นหลัก [1] โดยทั่วไป เสาจะมีหน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือรูปทรงกลม เสาจะรับแรงตามแนว แกนซึ่งถ่ายมาจากพื้นและคาน หรือรับแรงตามแนวแกนและโมเมนต์กระทำพร้อมกันจากนั้น ถ่ายลงสู่ฐานราก ดังนั้น เสาจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อความแข็งแรงและเสถียรภาพของ อาคาร การออกแบบเสารูปหน้าตัดสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส หน้าตัดและปริมาณเหล็ก ยืนได้มาจากการวิเคราะห์น้ำหนักที่กระทำต่อเสา ส่วนการเสริมเหล็กปลอกไม่ได้มาจากการ วิเคราะห์น้ำหนักที่กระทำต่อเสา เพราะระยะห่างของการเสริมเหล็กปลอกเป็นเพียงนำข้อ กำหนดของ ว.ส.ท. [1] หรือ ACI 318-89 [2] มาใช้เท่านั้น กล่าวคือระยะเสริมเหล็กปลอก เท่ากับ 16 เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กยืน หรือ 48 เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลางของเหล็ก ปลอก หรือมิติที่น้อยที่สุดของหน้าตัดเสาโดยเลือกใช้ค่าที่น้อยที่สุดมาทำการเสริมเหล็กปลอก

เสาคอนกรีตเมื่อมีน้ำหนักกระทำ จะเกิดการหดตัวในแนวน้ำหนักที่กระทำและใน ขณะเดียวกันจะเกิดการขยายตัวในแนวตั้งฉากกับแนวน้ำหนักที่กระทำนั้นด้วย การขยายตัว ในแนวตั้งฉากกับแนวน้ำหนักที่กระทำนี้จะทำให้เกิดแรงภายในขึ้นซึ่งทำมุมตั้งฉากกับแนว น้ำหนักที่กระทำ การเสริมเหล็กปลอกในเสาเพื่อรับแรงที่เกิดขึ้นนี้จะเป็นการเพิ่มการรับแรง ของเสาให้สูงขึ้นและเพิ่มความเหนียว (Ductility) ให้กับเสาด้วย มีนักวิจัยหลายท่านที่ทำ การศึกษาเรื่องของเหล็กปลอกต่อพฤติกรรมของเสาภายใต้แรงกระทำซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

Iyengar และคณะ [3] ได้ทดสอบคอนกรีตรูปทรงกระบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 15 ซม. สูง 30 ซม. และคอนกรีตหน้าตัดสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 15 ซม. ภายใต้แรงอัดพบว่า เหล็กปลอกจะเพิ่มการรับกำลังอัดและความเหนียวของคอนกรีต และเหล็กปลอกเกลียวจะให้ ค่าประสิทธิผลในการเพิ่มสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าหากระยะเรียงของเหล็กปลอกมีค่าเท่ากับ หรือมากกว่าขนาดที่แคบที่สุดของตัวอย่าง เหล็กปลอกที่เสริมเข้าไปจะไม่ช่วยเพิ่มการรับกำลัง อัดของเสาคอนกรีต Soliman และ Yu [4] ได้ทดสอบเสาคอนกรีตเสริมเหล็กจำนวน 16 ตัวอย่าง พบว่า การเสริมเหล็กปลอกที่ถี่ขึ้นสามารถเพิ่มกำลังอัดประลัยและความเหนียวของ เสาขึ้นอย่างมาก การใช้เหล็กปลอกที่ใหญ่ขึ้นจะเพิ่มค่ากำลังอัดประลัยไม่มากนักแต่เพิ่มความ เหนียวของเสาได้มาก นอกจากนี้การใช้เหล็กปลอกที่ผูกธรรมดาหรือเชื่อมให้ผลที่ใกล้เคียงกัน

ผลกระทบของเหล็กปลอกต่อคอนกรีตกำลังสูงขนาด 83.6 ถึง 93.5 MPa. ได้มี การศึกษาโดย Yong และคณะ [5] ซึ่งทดสอบเสารับแรงตรงศูนย์กลางทั้งหมด พบว่าเสา คอนกรีตที่ไม่เสริมเหล็กจะเกิดการวิบัติอย่างทันทีทันใดโดยระเบิดแตกกระจายเมื่อให้แรงถึง ค่าสูงสุดและลักษณะการวิบัติเป็นการแตกแบบแรงเฉือนทำมุมประมาณ 61.5-68 องศากับ แนวราบ การเสริมเหล็กปลอกจะทำให้เสามีความเหนียวสูงขึ้นและแก้ปัญหาการวิบัติแบบ ทันทีทันใดได้ นอกจากนี้เสาที่มีปริมาณเหล็กเสริมยืนที่มากกว่าจะมีความเหนียวมากกว่าเสา ที่มีปริมาณเหล็กเสริมยืนที่น้อยกว่า Dilger และคณะ [6] ทำการทดสอบเสาคอนกรีตเสริม เหล็กและไม่เสริมเหล็กขนาด 152×152×610 มม. โดยการใช้อัตราการกดที่แตกต่างกัน 3 ค่า คืออัตราการให้น้ำหนักกดที่เร็วมาก, ปานกลาง, และอัตราที่ช้ามาก พบว่าอัตราการให้ น้ำหนักมีผลอย่างมากต่อการรับน้ำหนักของเสา กล่าวคือ เสาคอนกรีตที่ไม่เสริมเหล็กเมื่อถึง จุดวิบัติ จะพังแบบระเบิดเมื่อใช้อัตราการกดที่เร็วมากและมีค่ากำลังที่จุดวิบัติสูงกว่าเสา คอนกรีตที่ทดสอบด้วยอัตราปานกลางถึงร้อยละ 35 ในเสาคอนกรีตเสริมเหล็กพบว่าการใช้ เหล็กปลอกสามารถเพิ่มการรับน้ำหนักของเสาให้สูงกว่ากรณีของเสาที่ไม่เสริมเหล็กและยัง เพิ่มความเหนียวของเสาให้สูงขึ้นมากไม่ว่าจะใช้อัตราเร็วในการทดสอบขนาดใด

นอกจากนี้ Sargin และคณะ [7] และ Gangadharam และ Reddy [8] ได้ทำการ ศึกษาถึงเรื่องของเหล็กปลอกที่มีผลต่อความเหนียวและการรับน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นของเสา และ ให้ผลที่คล้ายคลึงกันคือ การเสริมเหล็กปลอกจะเพิ่มความเหนียวและการรับน้ำหนักของเสา ให้มากขึ้น แต่งานวิจัยเหล่านี้จะพิจารณาแต่เสาที่รับน้ำหนักตรงศูนย์กลางเท่านั้น [3,5,6,8] หรือศึกษาถึงผลกระทบของเหล็กปลอกต่อเสาเมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เพียงค่าใดค่าหนึ่ง [4,7] ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อทดสอบเสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่เสริมเหล็กปลอกระยะห่าง ต่าง ๆ กัน และรับน้ำหนักกดที่มีระยะเยื้องศูนย์ต่าง ๆ กันเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมของ เสาได้ครบถ้วนมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาความสามารถการรับน้ำหนักของเสาสั้นคอนกรีต เสริมเหล็กที่เสริมเหล็กปลอกที่ระยะห่างต่าง ๆ กันและทดสอบการรับน้ำหนักเยื้องศูนย์ที่ระยะ ต่าง ๆ กัน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงลักษณะการแตกร้าวของเสาที่เสริมเหล็กปลอกที่ระยะห่าง ต่าง ๆ กันภายใต้การรับน้ำหนักเยื้องศูนย์ เปรียบเทียบผลที่ได้จากการทดลองกับการคำนวณ ตามทฤษฎีของ ACI 318-89 [2] และสุดท้ายนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสา อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

การเตรียมตัวอย่างและการทดลอง

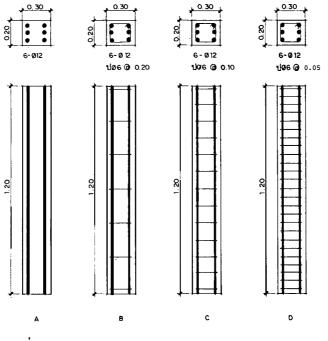
การศึกษาครั้งนี้ใช้เสาคอนกรีตหน้าตัดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 20 ซม. × 30 ซม. สูง 120 ซม. จำนวน 48 ต้น เสริมเหล็กยืนขนาด 6-Ø 12 มม. และเสริมเหล็กปลอกขนาด Ø 6 มม. ที่ระยะห่าง 5 ซม., 10 ซม., 20 ซม., และไม่เสริมเหล็กปลอก ทดสอบการรับ น้ำหนักของเสาคอนกรีตเหล่านี้ที่อายุ 28 วัน โดยมีระยะเยื้องศูนย์ของน้ำหนักที่กระทำต่อ เสาคอนกรีตเท่ากับ 0, 3, 6, และ 9 ซม. จากจุดศูนย์กลางหน้าตัดเสา เสาดังกล่าวมีค่า อัตราส่วนความซะลูดของด้านที่ทดสอบเท่ากับ 13.85 ซึ่งถือว่าเป็นเสาสั้น [2] แต่ละระยะ ห่างของเหล็กปลอกหรือระยะเยื้องศูนย์ของเสาจะใช้เสาในการทดสอบ 3 ต้น

การเตรียมตัวอย่างเสาคอนกรีต

อัตราส่วนผสมคอนกรีตที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้จะคงที่ตลอด คือ ปูนซีเมนต์: ทราย: หิน เท่ากับ 1:2:4 โดยน้ำหนัก มีอัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์ (W/C) เท่ากับ 0.70 ภายหลังจากผสมคอนกรีตแล้วจะเทลงในแบบหล่อเสาและทำการกระทุ้งด้วยเหล็กขนาด Ø 16 มม. เพื่อให้เนื้อคอนกรีตไหลเข้าแบบให้แน่นทั้งนี้เพื่อลดฟองอากาศและรูพรุนในเนื้อ คอนกรีต ภายหลังหล่อเสาคอนกรีต 24 ชั่วโมงจึงถอดแบบ จากนั้นทำการบ่มเสาคอนกรีต โดยใช้กระสอบป่านคลุมเสาทุกต้น ราดน้ำจนเปียกชุ่มและรักษาสภาพชื้นนี้ไว้จนเสาคอนกรีต มีอายุ 28 วันจึงนำไปทดสอบ ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของเสาคอนกรีตที่ทำการ ทดสอบ ส่วนรูปที่ 1 แสดงลักษณะการเสริมเหล็กยืนและเหล็กปลอกของเสาที่ทำการทดสอบ นอกจากนี้ยังหล่อคอนกรีตรูปทรงกระบอกจำนวน 19 ตัวอย่างตามมาตรฐาน ASTM C-39 [9] ซึ่งเป็นคอนกรีตที่หล่อพร้อม ๆ กับเสาคอนกรีต คอนกรีตนี้นำไปบ่มเช่นเดียวกับวีธีการ ที่ใช้ในการบ่มเสา คือใช้กระสอบป่านคลุมและราดน้ำจนเปียกชื้นเป็นระยะเวลา 28 วันจึงนำ ไปทดสอบหากำลังอัดของคอนกรีต

Column Size (cmxcm)	Height (cm)	Main Bar (mm)	Tie Spacing	No. of Columns
20x30	120	6-Ø12		12
20x30	120	6-Ø12	Ø 6@ 0.05 m	12
20x30	120	6-Ø12	Ø6@0.10 m	12
20x30	120	6-Ø12	Ø6@0.20 m	12

ตารางที่ 1 รายละเอียดและจำนวนตัวอย่างเสาคอนกรีตที่ทำการทดสอบ

รูปที่ 1 การเสริมเหล็กยืนและเหล็กปลอกของเสาคอนกรีต

การทดสอบตัวอย่างเสาคอนกรีต

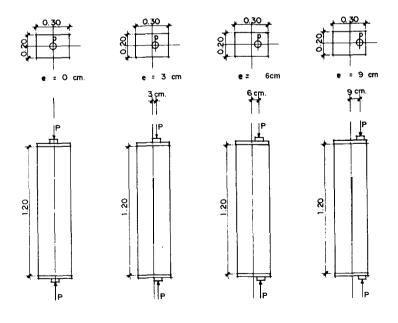
การทดสอบเสาคอนกรีตมีลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

 - วางเสาคอนกรีตให้อยู่บนเครื่อง Universal Testing Machine โดยจัดให้ปลายที่ รองรับทั้งสองของเสาวางอยู่บนแผ่นเหล็กหนา 1 นิ้ว และบนแผ่นเหล็กนี้จะเชื่อมแผ่นเหล็ก อีกชิ้นหนึ่งซึ่งมีความหนา 1 นิ้วและมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 ซม. ซึ่งจะใช้เป็นตัวส่งถ่ายแรงผ่าน ไปยังเสาอีกชั้นหนึ่ง รูปที่ 2 แสดงการจัดวางเสาเพื่อทำการทดสอบที่ระยะเยื้องศูนย์ต่าง ๆ

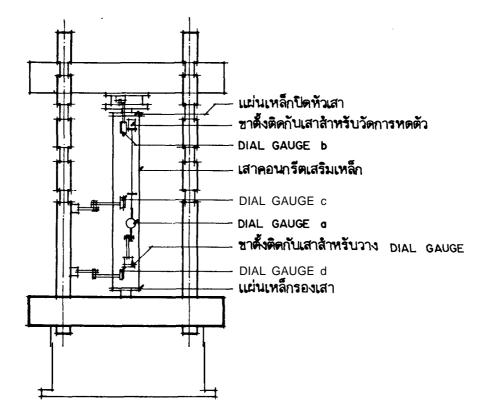
- ติดตั้ง Dial Gauge เพื่อวัดระยะการหดตัวของเสาเนื่องจากการรับน้ำหนักกดโดย ใช้ความยาวพิกัด (Gauge Length) เท่ากับ 1 เมตร โดยใช้ Gauge a เป็นอุปกรณ์วัด สำหรับระยะโก่งที่กึ่งกลางเนื่องจากโมเมนต์ที่เกิดจากการให้น้ำหนักเยื้องศูนย์จะใช้ Dial Gauge ติดตั้งที่ระยะ 10 ซม. (Gauge b) ระยะ 60 ซม. (Gauge c) และระยะ 110 ซม. (Gauge d) จากหัวเสาลงมาตามลำดับ ติดตั้งเพื่อวัดระยะหดตัวและระยะโก่งตัวของเสาดังแสดงในรูปที่ 3

 ให้น้ำหนักกดแก่ตัวอย่างเสาด้วยอัตราคงที่ประมาณ 4000 กก./นาที ทำการ บันทึกค่าระยะหดตัวและระยะโก่ง ทุกๆ น้ำหนักกระทำที่เพิ่มขึ้น 5000 กก. จนกระทั่งเสา แตกร้าวและวิบัติในที่สุด บันทึกค่าน้ำหนักกดสูงสุดพร้อมทั้งสังเกตลักษณะการวิบัติของเสา

 - เสาตัวอย่าง A, B, C, และ D หมายถึงเสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่ ไม่เสริมเหล็ก ปลอก, เสริมเหล็กปลอกที่ระยะ 20 ซม., 10 ซม., และ 5 ซม. ตามลำดับ ตัวอย่างเสา A0, A3, A6, และ A9 หมายถึงตัวอย่างเสาคอนกรีตกลุ่ม A ที่รับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 0 ซม., 3 ซม, 6 ซม., และ 9 ซม. ตามลำดับ โดยตัวเลขที่ต่อท้ายตัวอักษรในแต่ละกรณี แสดงถึงระยะเยื้องศูนย์ที่ใช้ในการทดสอบเสา

รูปที่ 2 การจัดวางเสาเพื่อทำการทดสอบที่ระยะเยื้องศูนย์ต่าง ๆ

รูปที่ 3 การติดตั้งเพื่อวัดระยะหดและระยะโก่ง ของเสาคอนกรีต

ผลการทดสอบและการวิเคราะห์ผลการทดสอบ

จากการทดสอบเสาคอนกรีตเสริมเหล็กจำนวน 48 ต้นภายใต้การรับน้ำหนักตรง ศูนย์และน้ำหนักเยื้องศูนย์ ผลของการศึกษามีดังต่อไปนี้

การทดสอบกำลังอัดของคอนกรีตรูปทรงกระบอก

ผลทดสอบกำลังอัดประลัยของคอนกรีตรูปทรงกระบอกที่อายุ 28 วัน 19 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.2 กก./ชม.² มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 85.4 กก./ชม.² และมีค่าสูงสุดเท่ากับ 121.6 กก./ชม.²

การทดสอบหน่วยแรง-ความเครียดของเหล็กปลอกและเหล็กยืน

ผลการทดสอบหน่วยแรง-ความเครียดของเหล็กปลอก พบว่ามีค่าหน่วยแรงคราก เท่ากับ 2888 กก./ซม.² และโมดูลัสความยืดหยุ่นเท่ากับ 2.132x10⁶ กก./ซม.² สำหรับ เหล็กยืนมีหน่วยแรงครากเท่ากับ 2884 กก./ซม.² และโมดูลัสความยืดหยุ่นเท่ากับ 2.177x10⁶ กก./ซม.²

ผลกระทบของเหล็กปลอกต่อการรับน้ำหนักของเสาคอนกรีตเสริมเหล็ก

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบการรับน้ำหนักของเสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีระยะ ปลอกต่าง ๆ กัน และทดสอบภายใต้น้ำหนักที่มีระยะเยื้องศูนย์ต่าง ๆ กัน พบว่าการเสริมเหล็ก ปลอกมากขึ้น ทำให้การรับน้ำหนักของเสาเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อทำการทดสอบเสาใน สภาวะอย่างเดียวกันทั้งกรณีที่รับน้ำหนักตรงศูนย์ และกรณีรับน้ำหนักเยื้องศูนย์ นอกจากนี้ เสาที่มีระยะเสริมเหล็กปลอกที่เท่ากันจะรับน้ำหนักได้น้อยลงเรื่อย ๆเมื่อเพิ่มระยะเยื้องศูนย์ ที่ทำการให้น้ำหนักแก่เสามากขึ้น เพราะเสาจะวิบัติด้วยแรงดัดที่กระทำร่วมกับแรงอัด

เสา	ระยะ	ระยะ	Pu	น้ำหนักที่เสารับเพิ่ม	น้ำหนักที่เสารับเพิ่มขึ้นจาก	ระยะโก่ง
	เหล็ก	เยื้อง	ทดลอง	ขึ้นจากเสาที่ไม่เสริมเหล็ก	เสาที่เสริมเหล็กปลอก	ประลัย
	ปลอก	ศูนย์		ปลอก	ระยะ 20 ซม.	
	(ซม.)	(ซม.)	(ตัน)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(มม.)
A0	-	0	64.78	_	-11.78	1.78
B0	20	0	73.44	13.36	-	2.97
C0	10	0	78.32	20.90	6.65	5.08
D0	5	0	82.73	27.69	12.64	4.72
A3	_	3	55.30	_	-14.29	1.95
B3	20	3	64.52	16.67	-	2.01
C3	10	3	74.20	34.17	15.00	2.08
D3	5	3	80.75	46.02	25.16	2.85
A6	_	6	47.70	-	-20.84	0.94
B6	20	6	60.27	26.33	-	1.52
C6	10	6	66.48	39.35	10.31	2.46
D6	5	6	70.76	48.31	17.40	3.57
A9	-	9	43.17	-	-24.28	1.01
B9	20	9	57.01	32.07	-	1.52
C9	10	9	62.54	44.86	9.68	2.21
D9	5	9	63.61	47.34	11.56	2.61

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบการรับน้ำหนักของเสาคอนกรีตเสริมเหล็กภายใต้น้ำหนักเยื้องศูนย์

ในกรณีที่เสารับน้ำหนักตรงศูนย์ พบว่าการรับน้ำหนักเฉลี่ยของเสาที่ไม่เสริมเหล็ก ปลอกจะเพิ่มขึ้นจาก 64.78 ตัน เป็น 73.44 ตัน, 78.32 ตัน, และ 82.73 ตัน เมื่อเสริม เหล็กปลอกระยะห่าง 20 ซม., 10 ซม., และ 5 ซม. ตามลำดับ หรือการเพิ่มการรับกำลังของ เสาเท่ากับร้อยละ 13.36, 20.90, และ 27.69 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับเสาที่ไม่ได้ เสริมเหล็กปลอก หากพิจารณาตามมาตรฐานของ วสท. [1] เสาที่ทดสอบในการวิจัยครั้งนี้จะ ต้องเสริมเหล็กปลอกด้วยระยะห่างอย่างน้อยเท่ากับ 20 ซม. และเมื่อทำการเปรียบเทียบกับ เสาที่เสริมด้วยเหล็กปลอกระยะห่างเท่ากับ 20 ซม. พบว่าการรับน้ำหนักของเสาที่ไม่เสริม เหล็กปลอกจะน้อยกว่าเสาที่เสริมเหล็กปลอกระยะห่าง 20 ซม. ร้อยละ 11.78 และเสาที่ เสริมเหล็กปลอกด้วยระยะ 10 ซม. กับ 5 ซม. จะรับน้ำหนักได้สูงกว่าเสาที่เสริมเหล็กปลอก ระยะห่าง 20 ซม. อยู่ร้อยละ 6.50 และ 12.64 ตามลำดับ

ในกรณีที่เสารับน้ำหนักเยื้องศูนย์ การเพิ่มการรับน้ำหนักของเสาที่เสริมเหล็กปลอก ถี่กว่ายิ่งปรากฏได้เด่นชัดขึ้น กล่าวคือเสารับน้ำหนักเยื้องศูนย์ 3 ซม. ไม่เสริมเหล็กปลอกมี ค่าเท่ากับ 55.3 ตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 64.52 ตัน, 74.2 ตัน, และ 80.75 ตัน ตามลำดับ เมื่อมีระยะห่างของเหล็กปลอกเท่ากับ 20 ซม., 10 ซม., และ 5 ซม. ซึ่งคิดเป็นร้อยละของ การเพิ่มจากเสาที่ไม่เสริมเหล็กปลอกเท่ากับ 16.67, 34.17, และ 46.02 ตามลำดับ ร้อยละ ของการเพิ่มนี้มีค่ามากกว่าร้อยละของการเพิ่มในกรณีที่เสารับน้ำหนักตรงศูนย์ และมีแนว โน้มว่าเสาที่รับน้ำหนักเยื้องศูนย์มากยิ่งขึ้น การใส่เหล็กปลอกที่ระยะถี่ขึ้นจะทำให้ร้อยละของ การรับน้ำหนักเพิ่มของเสาสูงมากขึ้น

การเปรียบเทียบการรับน้ำหนักของเสาที่ได้จากการทดสอบและที่ได้จากการ คำนวณทางทฤษฎี

การคำนวณการรับน้ำหนักสูงสุดของเสาสั้นที่มีหรือไม่มีระยะเยื้องศูนย์ สามารถหา ได้จากหนังสืออ้างอิง [10] สำหรับตัวอย่างการคำนวณสามารถดูได้จากเอกสารอ้างอิง [11] ตารางที่ 3 แสดงการรับน้ำหนักสูงสุดที่ได้จากการทดลองและที่ได้จากการคำนวณ จะเห็นได้ ว่าค่าที่ได้จากการทดลองและจากการคำนวณสำหรับเสาที่ไม่เสริมเหล็กปลอก (ตัวอย่าง เสา A) เมื่อรับน้ำหนักจนถึงจุดวิบัติจะมีค่าใกล้เคียงกันพอสมควร

เสา	ระยะเหล็ก ปลอก (ชม.)	ระยะ เยื้องศูนย์ (ชม.)	Pu ทดลอง (ตัน)	Pu คำนวณ (ตัน)	การรับน้ำหนักเพิ่ม ของเสาเปรียบเทียบ กับ Pu ทดลอง (ตัน)	ร้อยละของ การเพิ่ม
A0	-	0	64.78	70.60	-5.82	-8.24
A3	-	3	55.30	57.40	-2.10	-3.66
A6	_	6	47.70	47.13	+0.57	+1.21
A9	-	9	43.17	39.11	+4.06	+10.38
BO	20	0	73.43	70.60	+2.83	+4.01
B3	20	3	64.52	57.40	+7.12	+12.40
B6	20	6	60:27	47.13	+13.14	+27.88
B9	20	9	57.01	39.11	+17.90	+45.77
C0	10	0	78.32	70.60	+7.72	+10.93
С3	10	3	74.20	57.40	+16.80	+29.27
C6	10	б	66.48	47.13	+19.35	+41.06

ตารางที่ 3	กำลังของเสาคร	าบกรีตเสริง	แหล็กที่ได้จากก	ารทดลองและที่ได้จากการคำนวณ
VII JINII J	1110100160140	1 1911 9 10 19 94	I NOTI NEVEN ITTE	I T NIAI U A MUUTA IL ILI I TAN I TA TAN

เสา	ระยะเหล็ก ปลอก (ชม.)	ระยะ เยื้องศูนย์ (ชม.)	Pu ทดลอง (ตัน)	Pu คำนวณ (ตัน)	การรับน้ำหนักเพิ่ม ของเสาเปรียบเทียบ กับ Pu ทดลอง(ตัน)	ร้อยละของ การเพิ่ม
C9	10	9	62.54	39.11	+23.43	+59.91
DO	5	0	82.73	70.60	+12.13	+17.18
D3	5	3	80.75	57.40	+23.35	+40.68
D6	5	6	70.76	47.13	+23.63	+50.14
D9	5	9	63.61	39.11	+24.50	+62.64

ตารางที่ 3 (da)

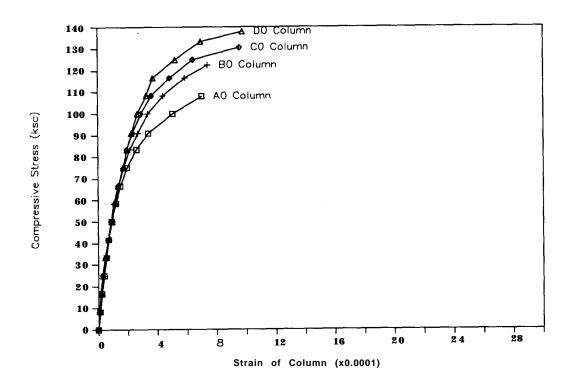
ในกรณีที่เสารับน้ำหนักเยื้องศูนย์ การใส่เหล็กปลอกทำให้เสาสามารถรับน้ำหนักได้ เพิ่มมากขึ้นกว่ากรณีที่เสาไม่ใส่เหล็กปลอกอย่างมาก ยิ่งเสารับน้ำหนักเยื้องศูนย์มากขึ้น ยิ่งทำ ให้ร้อยละของการรับน้ำหนักเพิ่มของเสาเนื่องจากการเสริมเหล็กปลอกยิ่งมากขึ้นตามไปด้วย เช่นเสารับแรงเยื้องศูนย์ 9 ซม. เสริมเหล็กปลอกระยะ 20 ซม., 10 ซม., และ 5 ซม. จะทำให้เสาสามารถรับน้ำหนักได้เพิ่มอีกร้อยละ 45.77, 59.91, และ 62.64 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับการรับน้ำหนักของเสาที่ได้จากการคำนวณกรณีที่ไม่เสริมเหล็กปลอก

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักเยื้องศูนย์กับความเครียดของเสาคอนกรีต เสริมเหล็กที่มีระยะเสริมเหล็กปลอกต่าง ๆ กัน

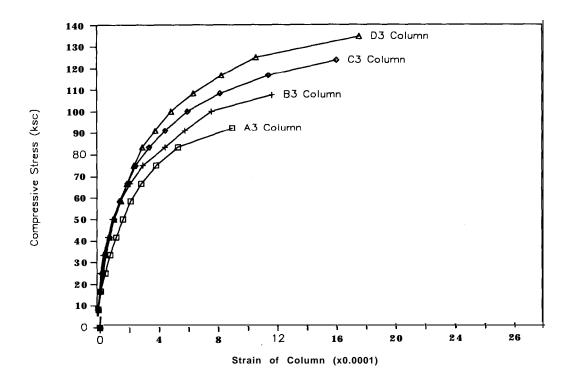
การทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักเยื้องศูนย์กับความเครียด ของเสาโดยใช้ความยาวพิกัดเท่ากับ 100 ซม. แสดงไว้ในรูปที่ 4 จนถึงรูปที่ 7

เสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีระยะห่างของเหล็กปลอกถี่กว่าจะรับน้ำหนักได้สูงกว่าเสา ที่มีระยะเสริมเหล็กปลอกที่ห่างกว่าเมื่อทดสอบโดยการรับน้ำหนักเยื้องศูนย์ที่เท่ากัน และเมื่อ พิจารณาเสาที่มีน้ำหนักกดเท่ากันพบว่า เสาที่มีระยะเสริมปลอกที่ถี่กว่าจะมีความเครียดน้อย กว่าด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า เมื่อเสารับแรงกดจะทำให้เกิดแรงดันทางด้านข้างต่อเสา เหล็ก ปลอกจะรับแรงดันด้านข้างนี้โดยรัดแกนคอนกรีตไว้ ทำให้ระยะหดตัวของเสาน้อยกว่าใน กรณีที่ระยะเสริมเหล็กปลอกห่างขึ้นหรือในกรณีที่ไม่เสริมเหล็กปลอก ซึ่งในรูปที่ 4 ถึงรูปที่ 7 จะเห็นได้ชัดเจนว่าเมื่อรับน้ำหนักที่เท่ากันตัวอย่าง A ทุก ๆ ตัวอย่าง (ไม่เสริมเหล็กปลอก) จะมีค่าความเครียดสูงกว่าตัวอย่าง B, C, และ D โดยตัวอย่าง D (เสริมเหล็กปลอกระยะห่าง 5 ซม.) จะมีความเครียดต่ำที่สุด

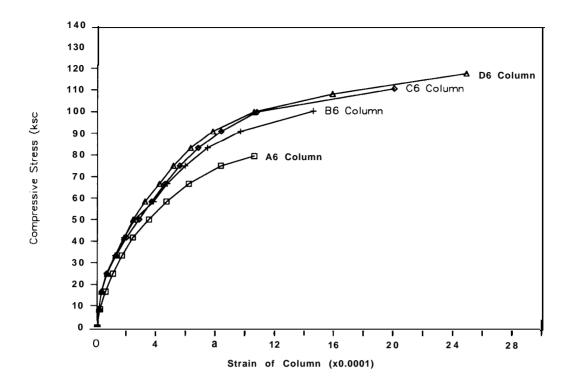
ข้อสังเกตของการทดสอบครั้งนี้ พบว่าค่าความเครียดที่จุดประลัยของเสาที่รับแรง ตรงศูนย์มีค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เพราะโดยปกติแล้วค่าความเครียดประลัยของคอนกรีตที่ไม่ เสริมเหล็กจะมีค่าประมาณ 0.002-0.004 แต่เสาที่ทดสอบในครั้งนี้มีค่าความเครียดประลัย ประมาณ 0.001 เท่านั้น สาเหตุอาจเนื่องมาจาก การวิบัติของเสาที่ทดสอบเป็นแบบการ แตกแยกผ่าซีกเป็นแนวยาว (ดูรูปที่ 12) มากกว่าจะวิบัติแบบแรงอัด จึงทำให้ค่าความ เครียดประลัยของเสาที่ทดสอบมีค่าต่ำกว่ากรณีที่คอนกรีตวิบัติภายใต้แรงอัด

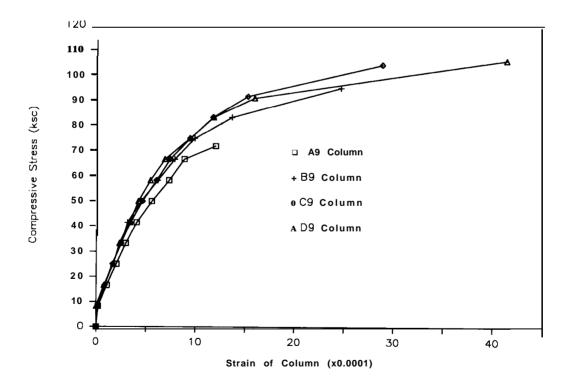
รูปที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับความเครียดของเสาคอนกรีตที่มีระยะเสริมเหล็กปลอก ต่าง ๆ กันเมื่อรับน้ำหนักตรงศูนย์

รูปที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับความเครียดของเสาคอนกรีตที่มีระยะเสริมเหล็กปลอก ต่าง ๆ กันเมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 3 ซม.

รูปที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับความเครียดของเสาคอนกรีตที่มีระยะเสริมเหล็กปลอก ต่าง ๆ กันเมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 6 ซม.

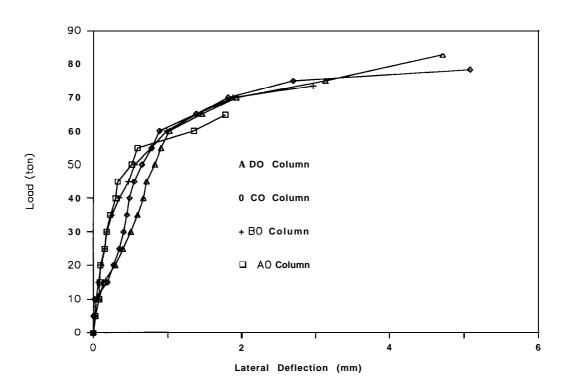
รูปที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับความเครียดของเสาคอนกรีตที่มีระยะเสริมเหล็กปลอก ต่าง ๆ กันเมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 9 ซม.

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักเยื้องศูนย์กับระยะโก่งที่กึ่งกลางของเสา คอนกรีตเสริมเหล็กที่มีระยะเสริมเหล็กปลอกต่าง ๆ กัน

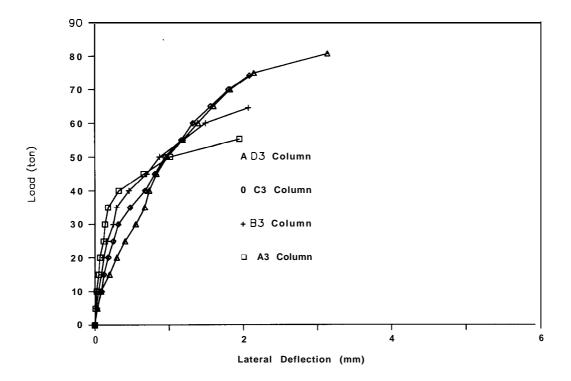
ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักเยื้องศูนย์กับระยะโก่งที่กึ่งกลางของเสาคอนกรีต เสริมเหล็กที่มีระยะเสริมเหล็กปลอกต่าง ๆ กันแสดงในรูปที่ 8 ถึงรูปที่ 11

เมื่อให้น้ำหนักที่กระทำต่อเสาและรับน้ำหนักเยื้องศูนย์ที่เท่ากัน เสาคอนกรีตที่เสริม เหล็กปลอกถี่กว่าจะเกิดการโก่งตัวมากกว่าเสาที่ไม่เสริมเหล็กปลอกหรือเสริมเหล็กปลอกที่น้อย กว่า ถึงแม้ว่าการเสริมเหล็กปลอกที่ถี่ขึ้นจะทำเกิดการโก่งตัวที่กึ่งกลางของเสามากขึ้นก็ตาม แต่การรับน้ำหนักประลัยของเสายังสูงกว่ากรณีของเสาที่เสริมเหล็กปลอกที่น้อยกว่าเสมอ

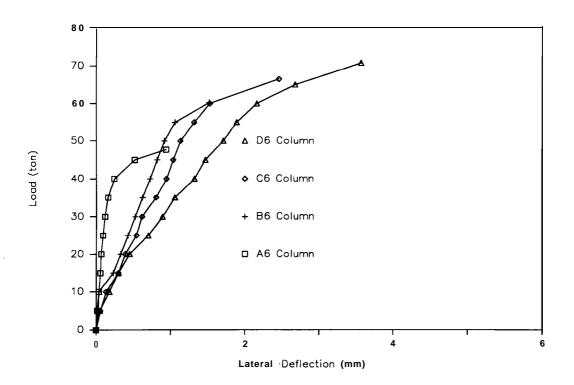
รูปที่ 11 เป็นเสาที่รับน้ำหนักโดยมีระยะเยื้องศูนย์เท่ากับ 9 ซม. พิจารณาตัวอย่าง A9 (ไม่เสริมเหล็กปลอก) เมื่อรับน้ำหนักเท่ากับ 40 ตันจะเกิดระยะโก่งเท่ากับ 0.54 มม. ขณะที่ตัวอย่าง D9 (ระยะห่างของเหล็กปลอกเท่ากับ 5 ซม.) รับน้ำหนักที่ 40 ตันเช่นเดียว กัน เกิดการโก่งตัวเท่ากับ 1.55 มม. หรือสูงกว่าประมาณ 3 เท่า เมื่อเพิ่มน้ำหนักกดแก่ ตัวอย่างต่อไป พบว่าตัวอย่าง A9 รับน้ำหนักสูงสุดเท่ากับ 43.17 ตันโดยมีระยะโก่งตัวก่อน การวิบัติเท่ากับ 1.013 มม. ขณะที่ตัวอย่าง D9 สามารถรับน้ำหนักได้สูงถึง 63.61 ตัน โดยมีระยะโก่งก่อนการวิบัติเท่ากับ 2.613 มม. ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การเสริมเหล็กปลอก เป็นการเพิ่มความสามารถในการรับน้ำหนักประลัยและเพิ่มความเหนียวของเสาให้มากขึ้น

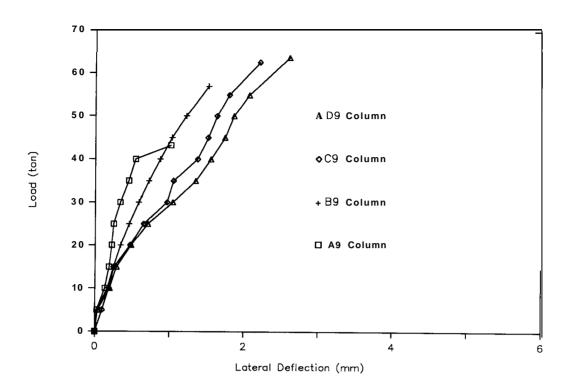
รูปที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับระยะโก่งที่กึ่งกลางของเสาคอนกรีตที่เสริมเหล็กปลอก ที่ระยะห่างต่าง ๆ กัน เมื่อรับน้ำหนักตรงศูนย์

รูปที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับระยะโก่งที่กึ่งกลางของเสาคอนกรีตที่เสริมเหล็กปลอก ที่ระยะห่างต่าง ๆ กัน เมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 3 ซม.

รูปที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับระยะโก่งที่กึ่งกลางของเสาคอนกรีตที่เสริมเหล็กปลอก ที่ระยะห่างต่าง ๆ กัน เมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 6 ซม.

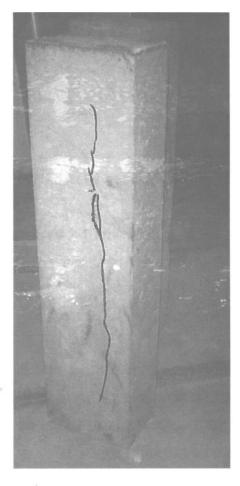
รูปที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับน้ำหนักกับระยะโก่งที่กึ่งกลางของเสาคอนกรีตที่เสริมเหล็กปลอก ที่ระยะห่างต่าง ๆ กัน เมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 9 ซม.

ความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มความสามารถในการรับกำลังของเสากับระยะ การเสริมเหล็กปลอก

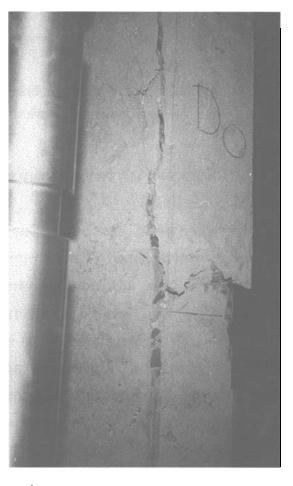
จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ายิ่งเสริมเหล็กปลอกมากขึ้นยิ่งเพิ่มความสามารถใน การรับน้ำหนักของเสาคอนกรีต แม้ว่าการเสริมเหล็กปลอกมากขึ้นจะทำให้เสาสามารถรับ น้ำหนักได้มากขึ้นก็ตาม แต่การวิจัยนี้พบว่าการที่ใส่เหล็กปลอกที่มีระยะถิ่มาก ๆ (จากระยะ 10 ซม. เป็น 5 ซม.) จะไม่ทำให้ความสามารถของเสาในการรับน้ำหนักเพิ่มขึ้นมามากนัก กล่าวคือสามารถรับได้เพิ่มจากร้อยละ 20.90 เป็น 27.69 ในกรณีที่เสารับน้ำหนักตรงศูนย์ หรือเพิ่มจากร้อยละ 44.86 เป็นร้อยละ 47.34 เมื่อรับน้ำหนักเยื้องศูนย์เท่ากับ 9 ซม. ซึ่ง ทำให้เห็นว่าการใส่เหล็กปลอกในปริมาณที่มากขนาดนั้น (ระยะห่าง 5 ซม.) อาจไม่คุ้มค่า เพราะสามารถเพิ่มการรับน้ำหนักขึ้นอีกประมาณร้อยละ 5-7 เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ เสาที่เสริมเหล็กปลอกด้วยระยะห่าง 10 ซม. (ปริมาณเหล็กปลอกมากเป็น 2 เท่า)

ลักษณะการวิบัติของเสา

การวิบัติของเสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่เสริมและไม่เสริมเหล็กปลอกมีความแตกต่าง กันมาก กล่าวคือ เสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่ไม่เสริมเหล็กปลอกจะเกิดการวิบัติแบบทันทีทันใด ลักษณะการแตกของเสาเป็นรอยแตกทางยาวจากบนลงล่างเมื่อเสารับน้ำหนักได้สูงสุด (ดังรูปที่ 12) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากเสาเมื่อรับน้ำหนักจนถึงจุดวิบัติจะไม่สามารถ รักษารูปทรงไว้ได้ จึงทำให้เกิดการแตกแยกอย่างทันทีทันใด ส่วนเสาที่เสริมเหล็กปลอกเมื่อ รับน้ำหนักสูง ๆ จนไม่สามารถรับน้ำหนักได้เพิ่มอีกต่อได้ จะเกิดการวิบัติให้เห็นโดยคอนกรีต ที่หุ้มเหล็กปลอกจะแตกหลุดล่อนออกมาก่อนดังรูปที่ 13 และเมื่อให้น้ำหนักกดเสาต่อไปเสา จะวิบัติอย่างช้า ๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเมื่อเสารับน้ำหนักจะเกิดแรงทางด้านข้างขึ้น เหล็กปลอก จะพยายามรักษารูปทรงของเสาไว้โดยรับแรงทางด้านข้างไว้ไม่ยอมให้เกิดการเสียรูปทรง ภายในบริเวณแกนคอนกรีต ดังนั้นเมื่อเกิดแรงดันสูงจนเหล็กปลอกไม่สามารถจะรับได้ ผิวคอนกรีตบริเวณที่หุ้มเหล็กปลอกจะค่อย ๆ แตกและหลุดร่อนออกมาก่อน ซึ่งจะเป็นการ เตือนให้ทราบว่าเสาต้นดังกล่าวรับน้ำหนักจนถึงค่าสูงสุดแล้ว

รูปที่ 12 การวิบัติของเสาคอนกรีตไม่มี เหล็กปลอกและรับแรงตรงศูนย์

รูปที่ 18 การวิบัติของเสาคอนกรีตที่เสริมเหล็กที่ มีเหล็กปลอกระยะห่างเท่ากับ 20 ชม. รับแรงตรงศูนย์

สรุปผลการทดลอง

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ทดสอบกำลังของเสาสั้นคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีอัตราส่วน ความซะลูดเท่ากับ 13.85 เสริมเหล็กปลอกที่ระยะห่าง 5 ซม., 10 ซม., 20 ซม., และไม่ เสริมเหล็กปลอก รับน้ำหนักกดเยื้องศูนย์เท่ากับ 0, 3, 6, และ 9 ซม. จำนวนตัวอย่างที่ ทดสอบทั้งสิ้น 48 ต้น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

- เสาที่เสริมเหล็กปลอกมาก (ระยะห่างของเหล็กปลอกน้อย) จะรับน้ำหนักกดได้ มากกว่าเสาที่เสริมเหล็กปลอกน้อย (ระยะห่างของเหล็กปลอกมาก) ความ สามารถของเหล็กปลอกในการรับน้ำหนักของเสาจะดียิ่งขึ้นเมื่อเสารับน้ำหนัก เยื้องศูนย์มาก ๆ
- การเสริมเหล็กปลอกถี่ขึ้นทำให้เสามีความเหนียวมากขึ้น จึงทำให้เสาที่เสริม เหล็กปลอกมากสามารถโก่งตัวได้มากกว่าเสาที่เสริมเหล็กปลอกน้อย เมื่อรับ น้ำหนักเยื้องศูนย์ที่เท่ากัน
- การเสริมเหล็กปลอกที่ถี่มาก ยิ่งเพิ่มความสามารถในการรับน้ำหนักของเสาให้ มากยิ่งขึ้น แต่อัตราการเพิ่มการรับน้ำหนักจะลดลง สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเสริมเหล็กปลอกจาก 10 ซม. เป็น 5 ซม. แล้ว การรับน้ำหนักของ เสาจะเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละ 7
- เสาที่เสริมเหล็กปลอกจะช่วยรักษารูปทรงของเสาไว้ ดังนั้นเมื่อให้น้ำหนักกดจน ถึงค่าสูงสุดที่เสาจะรับได้ เสาจะเกิดการวิบัติอย่างช้า ๆ คือเกิดรอยร้าวขึ้นที่ คอนกรีตหุ้มก่อนและจะค่อย ๆ พัง ส่วนเสาที่ไม่เสริมเหล็กปลอกนั้นจะเกิดการ วิบัติทันทีทันใดเมื่อน้ำหนักที่กระทำต่อเสาถึงค่าประลัยซึ่งถือว่ามีอันตรายอย่าง ยิ่งในงานคอนกรีตเสริมเหล็ก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จากภาควิชาวิศวกรรม โยธา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในการอนุญาตให้ใช้เครื่องมือตลอดจนอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการทดสอบต่างๆ คณะผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ นายบุญชัย เชี่ยวชาญวิลาศ นายสรารักษ์ ศรีแดง นายสุรศักดิ์ ต่อม และ นายสุรศักดิ์ หน่ายมี ที่ได้ช่วยเหลือในการ เตรียมและทดสอบตัวอย่างด้วยความรอบคอบอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สภาวิจัยแห่งชาติที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ การวิจัยในหมวดอุดหนุนการวิจัย ประจำปี 2533-2534

เอกสารอ้างอิง

- มาตรฐาน ว.ส.ท. 1007-34, 2534, มาตรฐานสำหรับอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กโดย วิธีหน่วยแรงใช้งาน, แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 2 พิมพ์ครั้งที่ 1, วิศวกรรมสถานแห่งประเทศ ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ACI 3 18- 89, 199 2, "Building Code Requirements for Reinforced Concrete," ACI Manual of Concrete Practice Part 3-1992, American Concrete Institute.
- Iyengar K. T. S. R., Desayi, P., and Reddy K.N., 1970, "Stress-Strain Characteristics of Concrete Confined in Steel Binders," Magazine of Concrete Research, Vol. 22, No. 72, pp. 173-184.
- Soliman, M. T. M. and Yu, C.W., 1967, "The Flexural Stress-Strain Relationship of Concrete Confined by Rectangular Transverse Reinforcement," *Magazine of* Concrete Research, Vol. 19, No. 61, pp. 223-238.
- Yong, Y. K., Nour, M. G., and Navy, E. G., 1988, "Behavior of Laterally Confined High-Strength Concrete Under Axial Loads," *Journal of Structural* Engineering, Vol. 114, No. 2, pp. 332-351.
- Dilger, W.H., Koch, R., and Kowalczyk, R., 1984, "Ductility of Plain and Confined Concrete Under Different Strain Rates," *Journal of American Concrete* Institute, Vol. 81, No. 1, pp. 73-8.
- Sargin, M., Ghosh, S.K., Handa, V.K., 1971, "Effects of Lateral Reinforcement Upon the Strength and Deformation Properties of Concrete," Magazine of Concrete Research, Vol. 23, No. 75-76, pp. 99-110.
- Gangadharam, D. and Reddy K.N., 1980, "Effect of Cover Upon the Stress-Strain Properties of Concrete Confined in Steel Binders," Magazine of Concrete Research, Vol. 32, No. 112, pp. 147-155.
- ASTM C 39, 1990, "Standard Test Method for Compressive Strength of Cylindrical Concrete Specimens," Annual Book of ASTM Standards, Volume 04.02.
- Winter, G. and Nilson, A.H., 1979, Design of Concrete Structures, 9th Ed., McGraw-Hill, Kogakusha Ltd.
- ชัย จาตุรพิทักษ์กุล ไกรวุฒิ เกียรติโกมล สมชาย ชูชีพสกุล และ เอนก ศิริพานิชกร,
  2540, รายงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบของเหล็กปลอกต่อเสาคอนกรีตเสริมเหล็ก เสนอสภาวิจัยแห่งชาติ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี